

BATTONYA ÉS KÖRNYÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gróf Széchenyi-utca 1731/2. Kurth-féle ház.
hársz. alatt, hová a lap szellemi részét illető minden
közlemény, előfizetési pénz és hirdetési díj küldendő.
Hirdetések közlési díja megállapodás szerint.
Nyilttér soronként 50 fillér.

Főszerkesztő és laptulajdonos:
GALSAI POLGÁR JÓZSEF.

Felölös szerkesztő:
TORONYI JÁNOS.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.
Egy óra 70 fill.
Egyes szám ára 16 fill.
Megjelenik minden vasárnap.

A gyermek.

Némi reflecóival (F. É.) hasoncimű cikkére

Állami védelme most van kialakuló félben. Régi, elavult felfogások, melyeknek dogmatikus tekintélyt tulajdonítottak, erejüket veszítették: új, hatalmas eszmék merültek fel, érvényesülni sietnek.

A gyermekvédelem nem a divat terméke; nagy gondolat, mély etika alapon nyugvó szervezkedés vivmánya. Az állami élet szerves ereje és a társadalom részvéte találkoznak annak a gyermeknek bölcsője mellett, ki felett nem örökdió atya, ki az édes anya szeretetét nélkülözni kénytelen.

Ez az 1901. VIII. és XXI-ik t. c. szelleme; ennek a korszellemnek éber őre a XX. század társadalma, s ha ez egyszer nemzeti köztudattá vált, a mint köztudattá emelte a fokozatos fejlesztés, úgy ennek árja oly erővel hömpölyög, hogy minden kicsinyes érvelést, minden járatlan beavatkozást halomra dönt és elsodor.

Első sorban beszéljenek a számok; 1898-ban az országos betegápolási-alap által ellátott gyermekek száma

1588 volt, ma a 38 ezret meghaladja.

S vajjon karhatalommal kellett ezt a gárdát növelni? S a gyermekek sorsáért aggódó szülő könnyei nem-e sokszor hálálkodások között peregnenek-e? S vajjon a szülő és gyermek közötti távolság végleges szakítást jelent-e? A ki az illetékes hivatalokban megfordul, meggyőződhetik, hogy nem az erőszak, hanem a létért való küzdelem műve, hogy a küzdő társadalom önként jelentkezik s könyörögve esedezik gyermekének felvételeért; éppen úgy helyeslendő annak a gyári munkát végző férj és feleségnek elhatározása, hogy gyermekért, miután teljesen képtelenek azokkal foglalkozni, a züllés veszedelmét megelőzve, azon intézménynek engedik át, a mely a gyermekkel szemben sokszor a szeretetnek több jelét tanúsítja, mint maga a szülő. Ismétlem „a szeretetnek több jelét,” mert ez intézmény az e téren munkálkodók között, legyen az nevelő szülő, legyen az bármely bizottság tagja, nem tűr meg senkit kebelében, ha a szerencsétlen gyermek iránt vonzalommal, szeretettel nem viselkedik.

Sajnosan időznöm kell egy kényes pontnál. Az elhagyatott gyermekek mintegy felét a nagyvárosok szennyes iszapja termi. Ezt a gyermekkontingenst onnan el kell vezetni. A ki előtt ismeretes miként tanyázik a városokból kiszorult, vagy magát ott biztonságban nem érző gyűlevész nép és mily ocsmány és büntetendő cselekményekre használja fel saját gyermekét, fel tudja fogni, hogy mily óriási veszedelmet rejt ez magában a társadalomra nézve és be fogja látni, hogy a gyermek közvetlen környéke, tehát bűnös, iszákos szülője sem alkalmas azon irány megjelölésére, a melyben haladni kell, hogy a börtön megismerése nélkül végig fut-hassa földi pályáját.

Nálunk az államilag gondviselt gyermekeknek legnagyobb kontingensét véglegesen mindenkor csakis a gyámhatóság (árvaszék) beavatkozása után falusi telepeken, nevelőszülőknél helyezték el; a gyermeknélküli avagy gyermeküket veszített kifogástalan család képezi gyermekvédelmi rendszerünknek alap gondolatát. Adjunk családot annak, a kinek nincs. Ez a rendszer egyedül jó, mivel évek fo-

A kártya.

Írta: Nagy Sándor.

— Nagyon szeretném, — mondta a dühtől fujtató mama, — ha én mehetnék fel Jolánnal, te nem fogsz azzal az emberrel érdeme szerint elbánni.

— Csak bízd rám a dolgot, — felelte a szintén haragba jött férj, — majd én is megszapulom őt, ha arra kerül a sor!

Mikor végre előállott a kocsij, mely a távozókat az állomásra volt elszállítandó, a mama újra megdörzsölte az orrát, mert valami kényelmetlen gondolata támadt.

— Aztán vigyázz öregem, — szölt a bucsuzkodás után, — nehogy valami bolondot tégy!

— Miféle bolondot? — kérde a kocsi szálóló férj, — nagy csodálkozással.

— No csak azért mondom, mert hogy — kártya van a dologban! — Aztán tudod, hogy valamikor te is —

— Ugyan mi jut eszedbe! — pattant fel haragos indulattal a meggyanusított, majd komoly méltósággal tevő utána:

— Én a leányunk boldogságát megyek reklamálni!

III.

Roding Oszkárak lakásán éppen javában mu-

latott a kompánia. Az ebédlőben akkora volt a tüst, hogy dacára a késő reggelnek, csak nagy bajjal tájékozhatta magát az ember; minthogy a villamos csillár nem szuperált tovább, hát gyertyavilág mellett folyt a játék.

Oszkár megint elemében volt. Gondolt ugyan az elutazásra is, de mivelhogy ez most már ugy is lehetetlen volt, csakhamar egész figyelmét annak a szép játéknak szentelte, a mit éppen most mondott be s a melynek kimenetele iránt oly lázas érdeklődés támadt az egész társaságban, hogy a mi szinte hihetetlen — egyszerre elcsönnesedett és a nagy teremben csupán a lehívott kártyák esattogása hallatszott.

Ferenc, az inas, ekkor lépett be és a társaságnak, mely lélegzetét visszafojtva állotta körül a „mesterek asztalá“-t, — egy, ujabban érkezett vendőget jelentett be. Ezt bizonyára jól is hallotta mindenki, hanem azért senki sem ügyelt rá, de különösen Oszkár, — a matador — nem, a ki csak a játék dicsőséges befejezése után vette észre, hogy a háta mögött az — apósa áll.

— Szervusz kedves apus! — kiáltá a meglepetéstől hirtelen fölugorva s azzal neki esvén agyba-főbe csókoltá az öregot, a ki ezt láthatólag szívesen vette és mint jól nevelt úri ember egy szempillantással sem árulta el, hogy miben jár, sőt még azt sem engedte meg, hogy a játékot félbeszakítsák miatta, hanem a bemutat-

kozás után szépen leült a veje háta mögé — kibíenek.

Szendeffy különben korántsem volt már olyan mogorva kedvében, mint a milyennel idejött, a mennyiben a Ferenc inas már a terembe lépte előtt elbeszélte neki az urával történeteket, a miből be kellett látnia, hogy ez tényleg nem tethetett másképen. Meg is üzente Jolánnak, hogy nincsen semmi baj s hogy ők hamarosan átmennek, csak néhány pernyi türelmet kér . . . stb.

Oszkár roppant kíváncsi volt bár az apósa közlendőire, azután meg határozottan fájt is neki a mulasztás, de az öreg magaviselete kissé megnyugtatta őt s így meg nem zavarodva tovább is remekül játszott, ugyannyira, hogy a merész számítás, a meglepő fordulatok a védelemben és a támadásban, — lassan-lassan felköltötték az öreg Szendeffy figyelmét is, a kinek hovatovább mindig összább zsugorodott a haragja, melynek helyét a mindinkább növekedő érdeklődés foglalta el. Kezdett büszke lenni a vejére.

Most éppen „huszonegy fogás“-t mondott be a házigazda, a miről pedig minden tarokismerő tudja, hogy milyen nagyérdékű eset s hogy mennyi izgalommal jár: nem csoda hát, ha erre az após is egészen elfelejtette azt a criminális processust, a miben jött s minden gondolatát a kimenetel iránti érdeklődés foglaltván el: úgy izgadt megrovandó veje mögött, akárosak valamikor a szigorlatokon.

lyamán annak bizonyult. S vajjon miért nem történik az elhelyezés az anyjánál? Ezen eljárást gyakorolta a „Fehér Kereszt-Egyesület“ 1898-tól 1903-ig de ezen jóhiszemű eljárás igen sok visszaélésre adott alkalmat a felügyelő közegek hivatalos jelentései szerint, „az édes anyjuknál elhelyezett gyermekek aránylag sokszor voltak a legelhanyagoltabb gondozásban“ másrészt azért, mert egy egész család volt kénytelen magát a gyermek után fizetett gondozási díjakból eltartani, sőt néha munkakerülő, léha szülő egészen a saját gyermekének az állam pénze terhére nyitott számláján élőködött.

S hogy a mi teleprendszerünk, a mely minden izében eredeti és magyar, jelenleg az egyedüli helyes bizonyítéka az, hogy míg azelőtt mi mentünk a külföldre tanulmányozni gyermekvédelmet, ma fordítva áll a dolog.

Igaztalan támadás, hogy az állam a rokoni köteleket meglazítja, mivel akárhány esetben, ha a rokonság csak némileg megbízható, a nagyszülő vagy más rokon lesz a gyermek nevelésével megbizva; a gyermekvédelmi liga meg pláne fenntartja magának a jogot, hogy méltányos esetekben magát a szülőt anyagilag támogassa.

Egyesek a gyermek részére a szülőtől való elvonás fejében kárpótlásul „a jobb életmódot“ kötik ki. A hol nyomor tanyázik, a hol a gyanu felmerül, hogy valamely család a gondozási díjazáson rágódnék, oda ugyanis föltétlenül tilos gyermeket kihelyezni, éppen úgy kell azonban

kerülnünk, hogy a gyermeket azon társadalmi körből, a melyben neki később boldogulását kell megtalálni, kiragadjuk, mivel a rövid ideig tartó anyagi jólét szerencsétlen áldozattá nyomorítja s lelki meghasonlottságában magának és a társadalomnak terhére esnek. A gyermekek rendszeres iskoláztatása a gyakorlott ellenőrzés folytán a lakosság többi gyermekeihez viszonyítva bámulatosan kielégítő; igazán tehetséges elemek a gyermekvédelmi ligának, a mely ma már igen tekintélyes vagyonnal rendelkezik, lesznek további kiképzetés végett beajánlva. Csak egyre kérek mindenkit, ne akarjon félművelt proletárokat országunkban nevelni, mert ez lenne az ember igazi tragédiája. Földművelő állam vagyunk, munkaerőnk legjobbját hosszú évek tartamára hagyja el szülőföldjét, ez érzékeny veszteséget kell első sorban pótolnunk. Ember kell nekünk, a ki kapálni, kaszálni tud, tudákos népvézerekben úgy is bővelkedünk.

A ki a jelenlegi rendszerrel nincs megelégedve, jobbat tud, ám álljon elő, szívesen hallgatunk minden oly okos tervre, mely egy küzdő ország boldogítására irányul

Homo.

Kelet csanádi jótékony nőegylet gyűlése.

A múlt vasárnap, aug. 30-án d. u. 3 órakor tartotta gyűlését városunkban a Kelet csanádi jótékony nőegylet.

A nőegylet már hét év óta áll fenn

s terjeszti a könyörületeség, az emberbaráti szeretet eszméjét, hívja s gyűjti táborába a jó szivű embereket. S rövid fennállása óta a legnagyobb mérvben enyhíti a szegények nyomorát adakozásaival, ruhát s ételmezt nyújt a rongyos, éhezõ gyermekeknek, anyagi erővel támogatja őket, hogy a nyomor következtébeni erkölcsi sülyedéstől megmentse őket, hogy hasznos polgárokat neveljen a társadalomnak. Ezen magasztos célnak fáradhatatlan uttorója Vertán Eténé urasszony, kinek az egyesület megalapítását köszöni, ki teljes odaadással buzgólkodik azon, hogy a nőegylet a legmesszebbmenő támogatást nyújtson szegényeinknek

Sajnos azonban a kegyes urnó eszméjét kevesen értik meg, a nagy többség távol tartja magát ezen humánus intézménytől.

Jőjjetek a nőegylet szeretetet hirdető zászlaja alá, ne zárjátok be füleiteket a nyomorgók panasz kiáltásai elöl, adjatok kenyeret az éhezõknek, ruházatok fel a hidegtől didergõ gyermekeknek. Adjatok aranyaitokból pár fillért a szenvedõknek s jutalmatok leszen érte az Isten áldása e földön s az égben.

A gyűlésen a tagok kevés számmal jelentek meg.

A gyűlést Vertán Eténé elnöknő nyitotta meg szívélyesen üdvözölve a megjelent tagokat.

Azután a nőegylet jegyzője dr. Elecsánszky Kázmér az elnöki jelentést olvasta fel, ismertette az egyesület anyagi helyzetét és az elmúlt év történetét.

Fodor Manó az egyelet pénztárnoka hosszú jelentésében tudatja, hogy az egyeleti tagok száma öt alapító taggal

A játszma végén aztán csakugyan elcsipte Oszkár a nemes vadat, mire óriási lármá, ropant zene-bona támadt: a lefőzött partnerek összekaptak és a legválogatottabb értelmi jelzőkkel tisztelték meg egymást, a kibicek pedig Oszkárnak gratuláltak a genialis manőverhez és ebben különösen az — após volt a legkifogyhatatlannabb.

Ekkor Ferenc újra bejött és az öreg ur felé közeledve így szólt:

— Nagyságos ur kérem! legyen szíves egy percre kifáradni. Ő nagysága kéri.

Az após azonban annyira el volt merülve az előbbi eset magyarázatába, hogy mit sem hallott a jelentésből. Oszkárnak azonban az „Ő nagysága“ szó megütötte a fülét, mire azonnal kirohant és a következő pillanatban boldogan szoritotta keblére az ő kicsi feleségét.

— Nem hozzád jöttem! — mentegődött a fiatal asszony. — Menj tőlem, te rossz ember! Küldd ki a papát, mert haza akarok menni! Soha, soha sem jövök többé hozzád!

— De édes lelkem, — szólt esítőtőlag a férj, — nézd, vendégeink vannak, — és —

— Éppen az a rossz, — vágott szavába ptyeregve az asszonyka, — azok kedvesebbek nekem, mint én? Hát ez az a nagy baj, a miért nem jöhettél. Csak eredj! küldd ki a papát, én megyek, — te pedig maradj magadnak ezekkel a te kedves vendégeiddel, azaz, hogy pió-

caiddal, — maradj — örökre!

Ennél a szónál már zokogásban tört ki és így szólt rá még egyszer a férjére:

— Eredj, a szemem elől!

Oszkár azonban nem ment, de ha akart volna, sem lehetett mozdulni, mert az asszonyka minden haragja mellett sem bocsátotta el a férje vállait, miket indulattól remegő karjával szenvedélyesen átölelt. — — —

— Ugyan hova tűnt Oszkár? kérdezte végre az egyik vendég, mikor a házigazda távolléte már mindenkinek feltűnt.

— Bizonyosan megártott szegénynek a nagy dicsőség, — szólt tréfás incselkedéssel az öreg ur. Egy kissé lefeküdt, a miért is általam kér bocsánatot!

E célzatos megjegyzésre aztán az észrekapott nép gyorsan felcseleződött és nagy lármával kotródott haza. Az egyedül maradt após aztán átballagott a veje szobájába.

— No szép dolog kedves papa! — mondta szemrehányó hangon a fiatal asszony, — te ugyan sietve eljártál az én dolgomban. Reggel volt, midőn eljöttél, most pedig már esteledik.

— Ah Jolán! — kiáltott fel gyönyörrel az öreg, — ha láttad volna!

— Mit papa?

— Hát azt a kolossális parthlet! Mondhatom, hogy olyant még sohasem láttam.

Jolán értelmetlenül bámult az apjára, aztán

meg Oszkára nézett, a ki oly hahotával nevetett, hogy csak úgy reszketett belé.

— Mi az papa? — — talán te is? — —

— Nem, édes leányom, én csak kibiceltem, de azt mondhatom, hogy nem hiába jöttem ide. Nagyon sokat tanultam Oszkártól.

— Jezszus Mária! — kiáltott fel kezét összezecsapva Jolán, — már a papa is meg van mótelyezve. Ah, ha ezt a mama halaná!

Azután pedig Oszkárhoz rohant, erőszakosan átölelte őt s félig nevetve, félig meg sirva mondá:

— Soha, soha magadra nem hagylok többé!

— Igéred? — kérdezte az szörnyű komolyan.

— Nem Oszkár. Ti férfiak, mihelyt egyedül maradtok, mindjárt elromlotok. Azelőtt sohasem tettél ilyeneket. Többé egy percre sem hagylak el.

— No akkor kész a — bocsánat, — szólt Oszkár kezét nyujtva feleségének s midőn ez durcásan elfordult tőle, magához ölelte boldogan és ellenmondásra nyílt ajkait forró csókjaival némitotta el.

— Tanuld meg leányom, — végre szólt az öreg, — hogy a férfi szenvedélynek két nemes hajtása van: a szerelem, és a — kártya. Azért a férfiak között a kártyás ember tud legjobban — szeretni.

(Vége.)

növekedett. A mit a jelenlevők örömmel vettek tudomásul. Majd indítványára 100 koronát szavazott meg a gyűlés a szegény gyermekek felruházására.

Mennyivel nagyobb segélyezést lehetne nyújtani, ha többen iratkoznának be, s szívükön viselnék a szegény gyermekek gyámolítását!

Majd ezt követőleg az egyesület pénztára javára szept. 5-ére egy táncmulatság rendezése határozott el.

Főrendezőül az egyesület agilis és buzgó tagja László Lászlóné országgyűlési képviselő kedves neje és lapunk felelős szerkesztője lett felkérve. A táncmulatság lefolyásáról másik rovatban számolunk be.

Nőegyleti bál.

A szegénysegélyezés céljából a „Kélet csanádi jótékony nőegylet“ bálát rendezett tegnap este a Kaszinó özszes termeiben.

A bál kezdeményezésének érdeme a nőegyleti elnöknő Vertán Eténé urnőé, ki mindent elkövetett a szegénysegélyezés érdekében.

A bál sikerét azonban minden biznnyal László László országgyűlési képviselő kedves nejének köszönhetni, ki is egy egész héten át buzgólkodott hogy azt minél fényesebbé tegye. S tevékenysége már előre biztos kilátásba helyezte, hogy sokan fognak megjelenni a mulatságon.

Lapunk zártával konstatálhatjuk, hogy reményünk a legnagyobb mértékben bevált. Már régen nem volt ilyen nagy sikerű bálunk. Az a páratlan jó kedv, a mi egész éjjel a résztvevőket táncra serkentette, felejthetetlen nyomokat hagy mindenki lelkében. László Lászlóné ez a nemes gondolkodásáról ismert urnő minden szeretetreméltóságai sujba vetve, meg nem szünt agitálni a mulatság érdekében, sürgött-forgott az előkészületeknél, lelkesített a tagok között, kapacitálta a tévovázókat, valóságos szociológiai fejtegetésekbe bo csátkozott s mindazt azért, hogy egy jól sikerült mulatság után a nemes intentionak megfelelően jusson valami a szegény gyermekeknek is. Szegény házánk még szegényebb gyermekei, ha sorsotokat mind ilyen dobogó szivek intéznék, kipusztulnának az emberiség tudatából azok a fogalmak, mit ugy jelölnek: inség és szenvedés.

A két hölgy fáradhatatlan ügybuzgóságát a közönség is honorálta, a mennyiben az elnöknő Vertán Eténét és László Lászlónét egy-egy virágcsokorral lepte meg. Azoknak a csokroknak rózsái idővel elhervadnak s a bál mámoros emlékei elmúlnak, hanem annak a két nemes urnőnek buzgalma tisztelve lesz mindég s mindenkor mig alkalmunk nyílik

arra, hogy a szegényeknek hullassuk fillérintet!

A kaszinó nagyterme már este 9 óra előtt zsufolásig telve volt előkelő közönséggel. Valóságos virágkoszoru — telve illatozó rózsákkal — volt a női sereg, mind elbájoló szép, csinos, mintha csak Battonya és környéke volna a szépség otthona. 9 órakor azután a fekete gyerekek nyirfavesszője alatt megszólt a hegedű és az ifjuság táncra perdült kedves leánykakkal és csinos asszonyokkal, a kik a tánc megkezdését oly türelmetlenül várták, hogy cipelőcskéik, meg a hallgató nótákra is önkéntelenül ropták a székek alatt a csárdást. No de végre is megkezdődött a tánc, a felhevült szivecskék taktusára, no meg Sándor cigány bandájának melodiájára a heves vérű ifjuság igazi jó kedvvel ropta a táncot hajnalhasadtáig. Reggel aztán kedves emlékeket hagyva maguk után baza mentek a leánykák és édes álommal pihenték ki a tánc fáradalmait. Egyik-másik poeta lelkű ifju pedig a „szeptemberi légnék ködporos szürkeségében“ egy-egy nyári napsugárban fürdő szőke-barna lányka tudakos fejcskékjének, csókra álló számóca ajkainak, darázs derekának, gratiöz alakjának dicsőségét lantolták páros és kereszt rimekbe.

A megjelent hölgyek névsorát alább közöljük, a melynek pontosságára vonatkozólag felelős szerkesztőnk hajlandó a főesküt is letenni. Neki azonban még akkor sem hiszünk ezért ha felelős szerkesztőnk szép nem látásától való elragadtatásában valakinek nevét kifejejtette volna, az illetőtől ily uton kér bocsánatot.

Urasszonyok:

Dr. Auszterweil Ferencné
Böszörményi Béláné
Geller Fereczné
Kohn Józsefné
László Lászlóné
Mogyoróssy Elekne
Prokopp Gyuláné
Ráth Jánosné
Szilágyi Gyuláné
Vertán Eténé
Verzár Béláné

Urleányok:

Bod Ilonka
Böszörményi Etuska
Justh Elza
Justh Margitka
Kohn Irénke
Nagy Klemmuska
Ráth Erzsike
Ráth Amika
Szilágyi Margitka
Vertán Emike.

Megjegyezni kívánjuk, hogy Spitzer Bernát előzékeny kiszolgálása és jó étkekkel szolgált, a miért is mindenki elismerését vivta ki.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hir. Justh Gyula ország-ház elnöke csütörtökön d. u. 5 óra 59 perckor érkező vonattal Battonyára érkezett, de innen azonnal tornyai birtokára utazott, valószínűleg, hogy 7-én a birtokán tartandó fogoly vadászaton részt fog venni.

— Eljegyzés Borsos Lajos róm. kath. tanító aug. hó 30-án eljegyezte Ikládi Mihály leányát Elvirát.

— Okleveles postás kisasszony. Nagy Klemmuska, a kedvességéről és előzékenységéről ismert volt postás gyakornok kisasszony a posta és távirda tanfolyamon kitűnő eredménnyel vizsgázott. Ezt előre is megjósolhattuk volna, de miután a vizsgák előtt nem gratulálhattunk, most gratulálunk.

— Családi idil. Popovics Koszta, mesterségére nézve csizmadia, e hó 1-én többet ivott a jóból, és ilyen kapatos állapotban — családi perpatvarból kifolyólag — állítólag feleségét üldözve revolverrel lövöldözött, és élete párját is lelövéllel fenyegette. A dühöngő férjet a szomszédok és a csendőrség megfékezte, az öldöklő szerszámot elkobozták tőle s megindították ellene a büntető eljárást. Popovics most gondolkozhatik a felett, hogy — minek is van házas élet — illetve, hogy pálinka a világon.

— Ajándékozás a zsidó szent-egyletnek. A jótékonyágáról ismert Leleszi Vince Mihály és neje Virág Katalin — mint már a lapok hasábjain is jeleztük — 1000 koronát adott a helybeli zsidó szent-egyletnek, hogy abból a zsidó temetőben egy halottas kamrát építsenek. Ezen épületet dr. Vágvölgyi Lajos rabbi a napokban ünnepélyesen felavatta, amikor is néhai dr. Vincze Kálmán lelkiüdvéért hála imát mondott, mely alkalommal nevezettek 20 koronát ajándékoztak a zsidó szent-egyletnek.

— Működvelő előadás. A Battonyai iparos ifjuság önképző egylete f. hó 13-án (kedvezőtlen idő esetén 20-án) a sétányon levő szinkörben, könyvtára javára, táncsal egybekötött működvelői előadást rendez.

— Egyházi hir. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy egy igen kellemes újsággal kedveskedhetünk róm. kath. vallású olvasóinknak. Ugyanis, — mint autentikus forrásból értesülünk — Németh Sándor tb. kanonok, helybeli róm. kath. plebános elhatározásából ezentul vásár- és ünnepnapokon az eddigi sz. misék változatlan megtartásával még fél 12 órakor is lesz egy olvasott (csendes) sz. mise, orgonálás nélkül az ájtatoskodó közönség számára. E sz. misének egyelőre még nincs állandó jellege, amennyiben csak egy hónapi próba idő és kellő látogatottság esetén lesz véglegesítve. Eddig az értesülés! Mi azonban nem tehetjük, hogy itt meg ne álljunk egy rövidke perere, és néhány megjegyzést ne tegyünk. Tagadhatlan az áldozatkészség és a fáradságot nem ismerő páratlan figyelem, mely a helybeli róm. kath. klérus ezen rég óhajtott és epedve várt ujtásában megnyilvánul, különösen akkor, ha alaposan fontolóra vesszük, hogy a mai lelkesedés amugy is bokros és sokágu elfoglaltságát még e terhes és nehéz ténykedéssel is szaporítják. És teszik ezt minden anyagi előny, minden realis haszon nélkül egyedül azzal a nemes célzattal, hogy különösen az intelligens osztálya városunk társadalmának képes legyen

itt, a lelkiek terén is előljárni az annyira kívánatos, jó példával. Most már csakis az van hátra, hogy vajjon mi is megtesszük-e a magunkét? Méltányoljuk-e, tudjuk-e méltányolni az új intézkedés fontosságát, nagy horderejét? Az előjelek — az eddigiek után ítélve — nem valami tulságosan biztatóak. Mint tapasztaltuk, az eddigi két próba nem valami fényesen sikerült. (Pedig a latin azt tartja: quod rarum, carum! . . .) A korszerű intézmény alighanem — bedugul. Persze, persze a mi szép számu hivatalnokainkat stb. stb. nem igen érdekli a dolog. (Bezzeg másként van más városokban! . . .) Ők mással vannak elfoglalva! De „talán“ eljön még az idő, amikor majd ők is észreveszik, hogy itt tulajdonképpen egy fontos eredményében megszesható és az ő kényelmüket is közelről érintő dologról volt szó. De akkor már késő lesz!

— **A tüdő betegért.** József kir. főherceg szanatorium egylete, halottak napján gyűjtést óhajt rendezni a szegény tüdőbetegek szanatóriuma javára — e célból több gyűjtő erszény érkezett Petrovits Mihály főszolgabíróhoz kiosztás céljából.

— **Halálozás.** Bhear Frigyes volt battonyai gőzmalomtulajdonos Aradon f. hó 2-án meghalt.

— **Juhászné szabadlában.** Lapunk múlt számában megírtuk, hogy Juhász (Bagi) Antalné tornyai lakos nőt angyalcsinálással vádolva letartóztatták. A battonyai bíróságnál hallgatták ki a veszedelmes gólya nénit, honnan a bünvádíratok a szegedi ügyészséghez kerültek fel. A szegedi kir. törvényszék bírója ma sürgönyileg szabadlábra helyezte Juhásznét.

— **Iskola megáldás.** A helybeli róm. k. hitközség áldozatkészségéből nagy költséggel újjáépített és átalakított Kasza féle róm. kath. iskolát ma d. u. fogja Németh Sándor tb. kanonok, plebános ünnepélyesen megáldani, beszélni nagy segédlettel. A lélekemelő aktusa következő sorrendben fog lefolyni: d. u. 2 órakor litánia, utána ünnepélyes processzió az új iskola épülethez. Ott alkalmi szent beszédet mond Bodor József s. lelkész, ezt követi a tulajdonképeni megáldás, beszélnél. A ritka szép alkalmi ünnepet Te Deum zárja be.

— **Utcái legeltetés.** Ugytudjuk — vármegyei, de talán községi szabályrendelet is tiltja lábas jószágoknak — libáknak, rucáknak utcán való legeltetését, de polgártársaink közül sokan negligálják eme rendeletet, mert utcáról-utcára, a fő-utat sem véve ki mindenütt lehet látni szabadon kószáló juhokat és disznókat, amint kedélyesen legelésznek, turkálnak az utak mentén és szennyezik a járdákat. Erélyesebben kellene érvényt szerezni eme szabályrendeletnek — ha van.

— **Öngyújtogatás.** Kreszta Szofra battonyai lakosnak háza a múlt héten leégett, s mint a csendőri nyomozás kiderítette, az illető önmaga gyújtotta meg rozoga házát —

Persze biztosítva volt. De hát aki valamire nem ért, minek fog hozzá? Most már se ház — se pénz, és ő neki majd a bíróság ad kevés időre lakást.

Szerkesztői üzenet.

T. J. Nbecskerek. Köszönet a szíves jókívánságokért. Mint eddig ezután is szívesen látjuk ha felkeres bennünket. A mostaniban ugyan nagyon mindennapi esemény van fel dolgozva, de tekintettel szép nyelvezetére közöljük. Himen róza láncával megkötözött olvasóink közül azt hiszem a legtöbb átélte az eseményt. De azért bevált.

NÁDSZÉKEKET

készít

Fekete György

Battonya, (Pályaudvar.)

Az Új végrehajtási = törvényt =

ismertető füzet ára
40 fillér. — Kapható
:-: BATTONYÁN :-:

SÜTŐ SÁNDORNÁL

a Friss Ujság árusítója.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-
intézet sérvbajosok
ferdennőttek és amputáltak
:-: :-: részére :-: :-:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. felemelet

Az intézet szakorvosa bárkinék teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 kor.-tól lefelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszerivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinék díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

6 elemi osztályt végzett fiu

nyomdai tanoncul

felvétetik **Ruber István** könyvnyomdájában.

Hirdetések

jutányos árban

:-: felvétetnek :-:

a kiadó hivatalban.

Ajánlkozok mindennemű

NYOMDAI MUNKÁK

készítésére gyors, pontos és csinos kivitelben a legjutányosabb árak mellett, u. m.: hivatalos nyomtatványok, meghívók, körlevelek, falragaszok, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, gyászjelentések stb.

Minden legcsekélyebb megbízást is gyorsan és a legpontosabban teljesítek.

Teljes tisztelettel: **RUBER ISTVÁN,**